

УДК 330.3

Колосінська М.І.

кандидат економічних наук,
асистент кафедри економіки та безпеки підприємства
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича

Шапка Є.В.

студентка факультету фінансів, підприємництва та обліку
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича

ІННОВАЦІЙНИЙ РЕЙТИНГ УКРАЇНИ: ШЛЯХИ ЙОГО ПОКРАЩЕННЯ НА ОСНОВІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ

INNOVATIVE RATING OF UKRAINE: THE WAYS OF ITS IMPROVEMENT ON THE BASIS OF THE EUROPEAN EXPERIENCE

АНОТАЦІЯ

Підвищення рівня інновацій – це не тільки засіб активно-го розвитку, але й насамперед важелі для забезпечення незалежності країни, її конкурентоспроможності в сучасному динамічному середовищі. Дослідження присвячене аналізу досягнутого рівня та чинників динаміки інноваційного рейтингу України. Методом досягнення мети аналізу інноваційного розвитку в Україні було використання індексу глобальної конкурентоспроможності, що дає можливість проаналізувати інноваційний потенціал України та європейський інноваційний індекс, який показує стан науково-технічного розвитку держави. Використання зазначеної методології дало змогу виявити проблеми інноваційного розвитку України та розробити шляхи підвищення інноваційного рейтингу нашої країни на основі впровадження європейського досвіду. На основі проведеного аналізу запропоновано шляхи покращення цієї ситуації в країні, що приведе до зростання економіки України. В результаті на основі міжнародних показників проаналізовано інноваційний рейтинг України; виявлено проблеми в дослідницькому процесі; запропоновано шляхи їх вирішення з використанням європейського досвіду та з урахуванням специфіки країни.

Ключові слова: конкурентоздатність, європейський інноваційний індекс, індекс глобальної конкурентоспроможності, інноваційний потенціал, міжнародний ринок.

АННОТАЦІЯ

Повышение уровня инноваций – это не только средство активного развития, но и прежде всего рычаги для обеспечения независимости страны, ее конкурентоспособности в современной динамичной среде. Исследование посвящено анализу достигнутого уровня и факторов динамики инновационного рейтинга Украины. Методом достижения цели анализа инновационного развития в Украине было использование индекса глобальной конкурентоспособности, который дает возможность проанализировать инновационный потенциал Украины и европейский инновационный индекс, показывающий состояние научно-технического развития государства. Использование указанной методологии предоставило возможность обнаружить проблемы инновационного развития Украины и разработать пути повышения инновационного рейтинга нашей страны на основе внедрения европейского опыта. На основе проведенного анализа предложены пути улучшения данной ситуации в стране, что приведет к росту экономики Украины. В результате на основе международных показателей проанализированы инновационный рейтинг Украины; выявлены проблемы в исследовательском процессе; предложены пути их решения с использованием европейского опыта и с учетом специфики страны.

Ключевые слова: конкурентоспособность, европейский инновационный индекс, индекс глобальной конкурентоспособности, инновационный потенциал, международный рынок.

ANNOTATION

Increasing the level of innovation is not only a means of active development, but primarily a leverage to ensure the independence of the country, its competitiveness in the modern dynamic environment. This research is devoted to the analysis of the achieved level and factors of the dynamics of the innovation rating of Ukraine. The methods for achieving the goal of the analysis of innovation development in Ukraine were the use of the index of global competitiveness, which provides an opportunity to analyze the innovative potential of Ukraine and the European innovation index, which shows the state of scientific and technical development of the state. The use of the above methodology has allowed to identify problems of innovative development of Ukraine and to develop ways to improve the innovation rating of our country on the basis of the implementation of European experience. Based on our analysis, we propose ways to improve this situation in the country, which will lead to the growth of Ukraine's economy. The result of the work was that on the basis of international indicators the innovative rating of Ukraine is analyzed; problems found in the research process; proposed ways of their solution using European experience and taking into account the specifics of the country. The result of the work was that: an innovative rating of Ukraine was analyzed on the basis of international indicators; problems identified in the research process are identified; the ways of their solution are proposed with the use of European experience and taking into account the specifics of the country.

Keywords: competitiveness, global competitiveness index, European innovation index, innovation potential, international market.

Постановка проблеми. Особливе значення науково-технічної та інноваційної сфери в сучасному світі обумовлюється тим, що саме нові знання та нові технологічні рішення стають визначальними чинниками конкурентоздатності не лише окремих виробників, але й цілих країн. За інших однакових умов успішнішими є саме ті національні економіки, в яких сформовані найбільш сприятливі умови для створення та впровадження інновацій. Формуючи систему стимулювання інноваційної діяльності, різні країни вдаються до специфічних підходів, методів та інструментів, що в результаті стає основою національної інноваційної моделі. Підвищення рівня інноваційності є не лише засобом активного розвитку, але й перш за все важелем забезпечення незалежності країни, її конкурентоздатності у сучасному динамічному середовищі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питаннями вивчення національних інноваційних систем займалися та займається чимало вітчизняних і зарубіжних вчених і цілих колективів. Зокрема, І. Дегтярьова узагальнила зарубіжний та вітчизняний досвід сприяння влади інноваційному розвитку регіонів [12]. В. Боронос, К. Савченко розробили підходи до вдосконалення бюджетних та податкових інструментів механізму управління інноваційним розвитком економіки з урахуванням екологічних факторів [9]. С. Башкатова визначила вплив грошово-кредитної політики та монетарних інструментів на стимулювання інноваційного розвитку [8]. В. Головатюк, Г. Коренятко, В. Соловійов дослідили сучасні теоретичні та практичні підходи до створення інноваційних систем [24]. Найбільш розробленим напрямом вітчизняних досліджень в інноваційній сфері є інноваційний розвиток держави, якому присвячено праці В. Гейця, В. Семиноженка, Б. Кваснюка [28], О. Амоші [7], А. Гальчинського [11], В. Соловійова [25], Я. Жаліла, М. Гончарова. Вивченням цієї теми займалися також зарубіжні автори, насамперед Й. Шумпетер [29], П. Друкер [14], які підтверджували закономірність активізації інноваційних ініціатив економічних агентів в умовах загострення кризових явищ.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на таку велику кількість досліджень, відсутнє комплексне бачення шляхів аналізу інноваційного розвитку та забезпечення механізму його функціонування на національному рівні. Саме тому тема є актуальною та потребує подальшого вивчення.

Мета статті полягає в аналізі інноваційного рейтингу України на основі міжнародних індикаторів та розробці шляхів його покращення на основі європейського досвіду. Для досягнення поставленої мети задля аналізу інноваційного розвитку в Україні вважаємо доцільним використати індекс глобальної конкурентоспроможності, який дасть нам можливість проаналізувати інноваційний потенціал України [5], та Європейський інноваційний індекс, що покаже стан науково-технічного розвитку держави [1]. Використання вищенаведеної методики дасть нам змогу виявити проблеми інноваційного розвитку України та розробити шляхи підвищення інноваційного рейтингу нашої країни на основі імплементації європейського досвіду.

Виклад основного матеріалу дослідження. У Європейському Союзі наука та інновації розглядаються як ключові фактори побудови заможної перспективи, що знайшло своє відображення у стратегії «Європа – 2020». Сьогодні Україна визначає мету та шляхи досягнення свого майбутнього як незалежної держави та центральноєвропейської країни. Перед нею постає проблема побудови інноваційно-інвестиційної моделі, здатної підвищити її міжнародну конкурентоспроможність та накопичити необхідний потенціал економічного зростання, який

стане передумовою виходу України на траєкторію успішного розвитку.

Інноваційна активність є визначальною характеристикою сучасних науково-технічних, виробничих, соціально-економічних та усіх суспільних процесів. З метою дослідження інноваційного рейтингу на основі міжнародних показників об'єктивну оцінку стану інноваційного розвитку України може дати визначення її відносної позиції в рамках країн ЄС за допомогою Європейського інноваційного індексу, а саме Європейського інноваційного табло (European Innovation Scoreboard) [1], згідно з яким у 2016 р. Україна перебувала в останній за рівнем інновацій – четвертій групі – «Скромних новаторів» з індексом 0,1889 (максимум 1). Нижчий індекс мають лише Македонія (0,1636) та Туреччина (0,1880). Порівняно з іншими країнами ЄС Україна відстає від першої групи «Лідерів інновацій» більш ніж в 4 рази (перше місце в рейтингу посідає Швеція з показником у 0,796), від другої групи «Сильних новаторів» – в 3 рази (Ірландія, 0,5843), від третьої групи «Помірних інноваторів» – в 1,6 рази (Естонія, 0,4161). Слід відзначити, що у 2016 р. значення Європейського інноваційного індексу України дещо зросло порівняно з попереднім роком (0,1783). Доцільно відзначити, що найбільше значення цього індексу в Україні спостерігалось у 2013 році, коли він становив 0,1893 [1].

Низьку інноваційну активність підтверджує також рейтинг міжнародного агентства «Bloomberg Rankings» за 2016 р. Так, Україна серед 50 країн посіла 41 місце за рівнем інноваційності (загальний бал становить 56,77 зі 100). Наша країна випередила тільки Мальту, Болгарію, Сербію, Індію, Туніс, Марокко, Аргентину та Казахстан. Перше місце посіла Південна Корея (91,31), на другому опинилась Німеччина (85,54), замикає трійку Швеція (85,21) [4].

Тепер розглянемо методику побудови Індексу глобальної конкурентоспроможності (далі – ІГК). Він складається зі 113 змінних, що згруповані у 12 контрольних показників за трьома основними групами субіндексів, такими як «Основні вимоги», «Підсилювачі продуктивності» та «Інновації та фактори вдосконалення». Згідно з даними, наведеними у звіті Світового економічного форуму про глобальну конкурентоспроможність за 2016–2017 рр., вже традиційно рейтинг очолили Швейцарія та Сінгапур [5]. До десятки найбільш конкурентоспроможних, як і в попередніх роках, увійшли США, Нідерланди, Німеччина, Швеція, Великобританія, Японія, Гонконг та Фінляндія. Україна посіла 85-е місце серед 138 країн світу, втративши за рік шість позицій, показавши невтішні результати у 7 з 12 основних показників за рахунок погіршення складової «Ефективність ринку праці», інноваційної складової Індексу («мінус» 9 пунктів), інфраструктурної («мінус» 3 пункти) та за складовою, що характеризує вищу освіту та професійну підготовку («мінус» 2 пункти). Оскільки метою нашого

дослідження є аналіз інноваційного розвитку України, то проведемо ґрунтовний аналіз підіндексу «Інновації», спираючись на дані Індексу глобальної конкурентоспроможності [5] (табл. 1).

Відповідно до табл. 1 бачимо, що в рейтингу відбулось підвищення з 54 на 52 позицію порівняно з минулим роком. Підвищення узагальної рейтингової позиції відбулося за рахунок показників «Здатність до інновацій», «Співпраця університетів та промисловості у дослідженнях та розробках», «Державні закупівлі високотехнологічної продукції». Іншою компонентою індексу під час оцінювання ступеня інноваційності є «Технологічна готовність», де враховуються технологічні запозичення та використання інформаційно-телекомунікаційних технологій. За цією рейтинговою позицією у 2016–2017 рр. наша країна посіла 85 місце (у попередньому році – 84), що свідчить про низький рівень технологічної готовності України до нововведень. Останнє було спричинене застарілим способом виробництва та незначною часткою модернізованих виробничих потужностей. Незважаючи на певну суб'єктивність, яка традиційно супроводжує експертні оцінки, з наведених рейтингів можна побачити, що різнопланова криза, яку переборює Україна, безумовно (і очікувано), приводить до зниження показників її глобальної конкурентоспроможності. Водночас підтверджується закономірність активізації інноваційних ініціатив економічних агентів в умовах загострення кризових явищ, логіку якої обґрунтовували ще класики інноваційної теорії розвитку (Й. Шумпетер [29, с. 45], Н. Кондратьєв, П. Друкер [14, с. 214] та інші вчені).

З урахуванням вищевикладеного, європейських тенденцій щодо формування інноваційної політики, думки вітчизняних експертів [25, с. 560] для підвищення ефективності інноваційної політики, на наш погляд, перш за все

необхідно виокремити проблеми інноваційної політики України, які впливають на її інноваційний рейтинг, а також відповідні шляхи їхнього вирішення.

Перша проблема полягає в тому, що інноваційна правова база України не є адаптованою до європейської, оскільки необхідне переосмислення ролі інноваційної діяльності у забезпеченні економічного розвитку України. Вчинному Законі України «Про інноваційну діяльність» [22] інноваційна політика досі не має визначення, а її цілі не пов'язуються безпосередньо з економічним зростанням. Європейське законодавство, на відміну від українського, ніяких пільг щодо інноваційної діяльності не визнає, за винятком однієї, а саме страхування інноваційних ризиків (наприклад, у Великобританії держава страхує 80% ризиків). Закон України «Про інноваційну діяльність» державне страхування інноваційних ризиків взагалі не передбачає. Тому ми рекомендуємо розробити Закон України «Про венчурне фінансування» та забезпечити державну підтримку такого типу інвестицій, про що свідчить досвід Нідерландів, Великобританії, США. Це дасть змогу створити в Україні некомерційну венчурну структуру з регіональними відділеннями та даватиме права інноваційним компаніям надавати прогностичний маркетинг.

Друга проблема української інноваційної політики полягає в незначній підтримці державою інноваційних проектів. Тому щодо охорони інтелектуальної власності доцільно розробити та запровадити програми державної підтримки патентування українських винаходів за кордоном, а також сприяти доступу до інформації щодо іноземних баз патентів для усіх зацікавлених суб'єктів господарювання. Особливої актуальності набуває створення системи державної підтримки суб'єктів господарювання, орієнтованої на збільшення попиту, зокрема через

Таблиця 1

Підіндекс «Інновації» та його складові для України за період 2012–2017 рр.

Показники	2012–2013 рр.		2013–2014 рр.		2014–2015 рр.		2015–2016 рр.		2016–2017 рр.	
	Рейтинг зі 144 країн	Бал (1–7)	Рейтинг зі 148 країн	Бал (1–7)	Рейтинг зі 144 країн	Бал (1–7)	Рейтинг зі 140 країн	Бал (1–7)	Рейтинг зі 138 країн	Бал (1–7)
Інновації	71	3,2	93	3	81	3,2	54	3,4	52	3,4
Здатність до інновацій	58	3,3	100	3,2	82	3,6	52	4,2	49	4,4
Якість НДІ	64	3,7	69	3,6	67	3,8	43	4,2	50	4,2
Витрати компанії на дослідження та розробки	104	2,7	112	2,7	66	3,1	54	3,4	68	3,3
Співпраця університетів та промисловості у дослідженнях та розробках	69	3,6	77	3,4	74	3,5	74	3,5	57	3,5
Державні закупівлі високотехнологічної продукції	97	3,2	118	3	123	2,9	98	3	82	3,1
Наявність вчених та інженерів	25	4,8	46	4,5	48	4,3	29	4,7	29	4,7

Джерело: складено на основі джерела [5]

механізм державних закупівель, та пропозиції інноваційної продукції.

Наступною проблемою є низька активність інноваторів, яка пов'язана з фінансовою політикою держави. Аналіз світового досвіду засвідчує, що податкові стимули виявляються більш впливовими, ніж заходи прямої фінансової підтримки. В Україні використовуються два види державної підтримки інноваційної діяльності, а саме фінансові та податкові стимули, причому останні є досить обмеженими. Англійська податкова система малим та середнім суб'єктам господарювання дає змогу знімати з оподаткованого доходу 150% витрат на НДДКР (науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи), а великим – 125% [24, с. 223]. Також дозволено негайне списання капітальних інвестицій, пов'язаних з НДДКР. Австралійська податкова система також передбачає значні пільги, а саме з оподаткованого доходу можна вирахувати 150% витрат на НДДКР. У Бельгії малі суб'єкти господарювання, які впроваджують чи реалізують інновації, отримують можливість зменшити податок на 110%. Таким чином, щодо податкової політики необхідно внести зміни до Податкового кодексу стосовно запровадження податкових пільг на діяльність підприємств не лише з енергозбереження, але й з виробництва інноваційної та високотехнологічної продукції загалом, визначити порядок та розмір надання податкових пільг інноваційним проектам, контроль за їх раціональним використанням та в разі нецільового використання, вилучення коштів до бюджету, зменшення ставок податку на прибуток та податку на доходи фізичних осіб для цієї категорії. Для України така методика зменшить податковий тиск на інноваторів і дасть інтелектуальній верстві українського населення мотивацію, яка слугує підґрунтям інноваційного розвитку країни.

Стосовно фінансово-кредитного забезпечення інноваційної діяльності має бути створена взаємоузгоджена система інструментів та механізмів, які мають охоплювати венчурне фінансування, амортизаційні відрахування, пільгове кредитування тощо. Для фінансового забезпечення науки та інноваційної діяльності в розвинених країнах створюють різноманітні фонди. Це можуть бути державні, кооперативні, корпоративні, університетські, наукові, благодійні, венчурні фонди тощо. Зокрема, така тенденція простежувалась у США, Японії, Великій Британії, Німеччині, а також у країнах Східної Європи. У західних країнах успішно функціонують позабюджетні фонди, які поділяються на державні фонди та фонди великих наукових товариств. Наприклад, Німецьке науково-дослідне товариство, фонд Гумбольдта в Німеччині, товариство Макса Планка, товариство Фраунхофера, фонд Королівського товариства у Великій Британії, Національний науковий фонд США [17, с. 185–188]. Таким чином, після створення фондів схожого функціонального призна-

чення в Україні з'явиться відповідна фінансова база для інноваційної діяльності.

Ще однією проблемою є мінімальне використання можливостей, передбачених Угодою про асоціацію між Україною та ЄС як щодо науково-технологічного співробітництва, так і стосовно формування політики розвитку підприємництва та промислової політики. Особлива увага має бути приділена підтримці інтернаціоналізації вітчизняних інноваційних підприємств на міжнародних ринках. У цьому ж контексті необхідно активізувати зусилля щодо участі в рамковій програмі ЄС із досліджень та інновацій «Горизонт 2020», програмах Європейської спільноти з атомної енергії, Програмі підтримки конкурентоспроможності малого та середнього бізнесу тощо, причому йдеться про участь не тільки у проектах, але й в «управлінні» цими програмами. Зокрема, угода «Горизонт 2020» сприяє розширенню участі українських науково-дослідних організацій та університетів у європейських наукових дослідженнях, а також розвитку партнерських взаємовідносин між Україною та ЄС. З початку участі України в «Горизонт 2020», станом на 2017 р. у нашій країні є 69 переможних проектів, які отримали близько 12 млн. євро. Найбільше проектів отримали фінансування за напрямками “Marie Skłodowska-Curie actions”, «Довкілля» «Інформаційно-комунікаційні технології». Рівень успішності України в «Горизонті» складає 9%. Для порівняння у країнах ЄС він сягає приблизно 15%. Тобто це показує, що нашій країні є над чим працювати, тим паче для цього в рамках Угоди створені відповідні умови.

Наступною проблемою є низький рівень кооперації між інноваційно-активними підприємствами, науковими та освітніми установами, для підвищення якої доцільно активізувати розбудову інноваційної інфраструктури, розробити та реалізувати програми з формування інноваційно-орієнтованих кластерів, технологічних і наукових парків, технологічних платформ тощо, запровадити науково-технічні програми, які би передбачали одночасну участь наукових установ та промислових підприємств у виконанні інноваційних проектів. Варто відзначити як позитивний досвід для України регіоналізацію інноваційного розвитку економік ЄС, а саме створення регіональних центрів розвитку науки, технопаркових структур, технополісів. Зараз у Європі функціонує понад 200 технопаркових структур, а саме у Великій Британії їх 40, Франції – 30, понад 100 функціонують у країнах Центральної та Східної Європи.

Окрема увага має бути сфокусована на реалізації пріоритетів інноваційної діяльності. Це може бути здійснено, окрім викладених вище інструментів, шляхом запровадження та реалізації цільових програм з виділенням їм адекватного рівня фінансування. Водночас частина таких програм може бути орієнтована на суспільні виклики, що дасть змогу залучати на їхню

реалізацію коштів іноземних суб'єктів. Йдеться передусім про «зелене» зростання, мобільність (створення високошвидкісних способів транспортування), енергоефективність тощо.

Аналізуючи досвід лідерів рейтингу міжнародного агентства «Bloomberg Rankingsy» [20], зазначаємо ключові аспекти, які б могли бути використані під час побудови інноваційної політики України. Корейський досвід засвідчує, що необхідно прискорено розвивати внутрішній ринок і сприяти розвитку малого бізнесу. Як показав досвід, Південна Корея зобов'язана своїм рівнем технологічного розвитку та потужним обсягом індустріалізації сильній освітній базі, а також орієнтованій на зовнішній світ стратегії розвитку. Звідси випливають два уроки, які ми можемо запозичити з досвіду Південної Кореї. Перший полягає в тому, що лише людські ресурси є ключовими для науково-технічного розвитку та економічного росту країни. А другий полягає в тому, що ніщо не зможе краще мотивувати приватний бізнес вкладати гроші в розвиток технологій, ніж дійсно ринкова економіка, а не засилля олігархів [14, с. 214].

До ключових факторів інноваційного розвитку Німеччини можна віднести гармонізовану урядову політику у сфері інноваційної діяльності, комфортні умови для науково-дослідної діяльності, що забезпечуються та підтримуються завдяки наявній розгалуженій інфраструктурі інноваційної діяльності та потужному технічному забезпеченню, високий рівень витрат на науково-дослідні роботи, безкоштовну освіту тощо. Сприятливий інноваційний клімат в Німеччині пов'язаний також із досконалою законодавчою базою, яка детально регламентує діяльність усіх ланок інноваційної сфери від навчальних закладів до інноваційних підприємств, а також наявністю спрощеної системи реєстрації винаходів, що підтримує патентну активність у країні на високому рівні [14, с. 256]. Дані особливості німецького інноваційного розвитку сміливо можна запозичити Україні, що дасть змогу закласти фундамент інноваційної діяльності.

Шведці притаманний високий інноваційний рівень національної економіки, який є результатом цілеспрямованих управлінських дій, які забезпечують основу інноваційної системи, адже дотримується та всіляко підтримується тісна інтеграція між розвитком науки, високим рівнем навчання персоналу і майбутніх фахівців в навчальних закладах, готовністю держави та бізнесу інвестувати та впроваджувати інновації [14, с. 267]. Інтеграційні процеси позитивно позначаються на українському інноваційному кліматі, оскільки забезпечать ринок впливовими та ефективними ресурсами.

Висновки. Проаналізувавши інноваційний рейтинг України, ми дійшли висновку, що динаміка складової «Інновації» в розрізі Індексу глобальної конкурентоспроможності за період 2016–2017 рр. покращилась, адже відбу-

лося підвищення з 54 на 52 позицію порівняно з минулим роком. Це відбулося за рахунок показників «Здатність до інновацій», «Співпраця університетів та промисловості у дослідженнях та розробках», «Державні закупівлі високотехнологічної продукції». Проте, згідно з даними Європейського інноваційного табло зі 2016 р., Україна перебуває в останній за рівнем інновацій – четвертій групі – «Скромних новаторів» з індексом 0,1889 (максимум 1), що пов'язане з низькою інституційною спроможністю в країнах четвертої групи, постійною зміною підходів до економічної політики, що, зрештою, приводить до частого коригування правил та модифікації інструментів інноваційної політики.

На основі проведеного дослідження виявлено такі проблеми інноваційної політики України:

1) інноваційна правова база України не є адаптованою до європейської, оскільки необхідне переосмислення ролі інноваційної діяльності у забезпеченні економічного розвитку України;

2) незначна підтримка державою інноваційних проектів;

3) низька активність інноваторів, яка пов'язана з фінансовою політикою держави;

4) мінімальне використання можливостей, передбачених Угодою про асоціацію між Україною та ЄС як щодо науково-технологічного співробітництва, так і стосовно формування політики розвитку підприємництва та промислової політики;

5) низький рівень кооперації між інноваційно-активними підприємствами, науковими та освітніми установами, для підвищення якої доцільно активізувати розбудову інноваційної інфраструктури, розробити та реалізувати програми з формування інноваційно-орієнтованих кластерів, технологічних і наукових парків, технологічних платформ тощо.

З урахуванням виявлених проблем розвитку запропоновані такі шляхи підвищення інноваційного рейтингу України на основі імплементації європейського досвіду:

– щодо податкової політики необхідно внести зміни до Податкового кодексу стосовно запровадження податкових пільг на інноваційну діяльність;

– створити взаємоузгоджену систему інструментів та механізмів фінансування інноваційного розвитку країни;

– розвивати партнерські взаємовідносини між Україною та ЄС шляхом укладання та виконання угод інноваційного характеру;

– активізувати розбудову інноваційної інфраструктури, розробити та реалізувати програми з формування інноваційно-орієнтованих кластерів, технологічних і наукових парків, технологічних платформ;

– запровадити науково-технічні програми, які б передбачали одночасну участь наукових установ та промислових підприємств у виконанні інноваційних проектів;

– регіоналізувати інноваційний розвиток економіки, а саме створити регіональні центри розвитку науки, технопаркових структур, технополісів;

– запровадити, реалізувати цільові програми з виділенням їм адекватного рівня фінансування.

Інновації у світовій економіці є ключовими факторами підвищення конкурентоспроможності країн світу, зокрема країн ЄС, та мають велике значення в умовах глобалізації. Країни-лідери з інновацій випереджають за високими показниками ділової активності, витратами на дослідження та розвиток у бізнес-секторі, людськими ресурсами. Ці країни більше інвестують в дослідження та інновації та мають набагато більше кваліфікованої робочої сили. Тому практичне втілення в життя запропонованих шляхів інноваційного розвитку нашої країни дасть змогу Україні вийти на міжнародний ринок та підвищити рівень економічного розвитку за рахунок якісніших механізмів за меншою вартістю.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

- European Innovation Scoreboard 2016. URL: <http://ec.europa.eu/growth/industry/innovation/facts-figures/scoreboards>.
- Innovation Union Scoreboard 2015. URL: https://ec.europa.eu/growth/content/innovation-union-scoreboard-2015-0_en.
- The 2015 Global Innovation 1000: Innovation's new world order (Study report). URL: <https://www.strategyand.pwc.com/reports/2015-global-innovation-1000-media-report>.
- The Bloomberg Innovation Index 2015. URL: <https://www.bloomberg.com/graphics/2015-innovative-countries>.
- The Global Competitiveness Report 2016–2017. URL: <https://www.weforum.org/reports/the-global-competitiveness-report-2016-2017-1>.
- The Global Innovation Index 2016. URL: <https://www.globalinnovationindex.org/gii-2016-report>.
- Амоша О. Активізація інноваційної діяльності: організаційно-правове та соціально-економічне забезпечення. Київ: ІЕП НАН України, 2007. 328 с.
- Башкатова С. Фінансові важелі стимулювання інноваційного розвитку регіонів. Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету: зб. наук. пр. Економічні науки. Вип. 11. Кіровоград: КНТУ, 2007. С. 320–324.
- Боронос В., Савченко К. Бюджетно-податкові інструменти механізму управління екологічно спрямованим інноваційним розвитком економіки. Публічне адміністрування: теорія та практика. 2013. Вип. 1. URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/socgum/svfin/2008_4/17175.pdf.
- Возняк Г., Кузнецова А. Інноваційна діяльність промислових підприємств та способи її фінансування в Україні. Київ: УБС НБУ, 2007. 183 с.
- Гальчинський А., Геєць В., Кінах А., Семиноженко В. Інноваційна стратегія українських реформ. Київ: Знання України, 2002. 337 с.
- Дегтярьова О. Інструменти інноваційного розвитку регіону: зарубіжний та вітчизняний досвід застосування. URL: <http://www.academy.gov.ua/ej/ej11/txts/10dioldvdz.pdf>.
- Джерела фінансування інноваційної діяльності / Державна служба статистики України. URL: <http://www.kiev.ukrstat.gov.ua/p.php3?c=452&lang=1>.
- Друкер П. Ринок: як вийти в лідери. Практика й принципи. Москва, 1992. С. 214–267.
- Єгоров І. Інноваційний рейтинг ЄС та визначення місця у ньому України. Вісник НАН України. 2016. № 5. С. 87–91.
- Ігнатова Ю., Даценко Н., Поліщук Є. Моделювання потенціалу малих інноваційних підприємств. Харків, 2015. 81 с.
- Кучерова Г. Оптимізація фінансового забезпечення інноваційної діяльності підприємств. Сталій розвиток економіки. 2012. № 3. С. 185–188.
- Мельник А. Спеціаліст по інвестиціям Мэтт Огас: Вложения в стартапы нужно оценивать с помощью математики. Киев, 2016. 90 с.
- Онишко С., Власова І. Фінансове забезпечення інноваційного розвитку в Україні. Вісник КЕФ КНЕУ імені В. Гетьмана. 2011. № 1. С. 67–71.
- Офіційний сайт Всесвітньої організації інтелектуальної праці. URL: <http://geneva.mfa.gov.ua/ua/ukraine-io/wipo>.
- Офіційний сайт Державного комітету статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
- Про інноваційну діяльність: Закон України від 4 липня 2002 р. № 40-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.
- Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні: Закон України від 8 вересня 2011 р. № 3715-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3715-17>.
- Соловйов В., Кореняко Г., Головатюк В. Інноваційний розвиток регіонів: питання теорії та практики: монографія. Київ: Фенікс, 2008. 223 с.
- Соловьев В. Инновационная деятельность как системный процесс в конкурентной экономике (Синергетические эффекты инноваций). Киев: Феникс, 2006. 560 с.
- Спасти будущее: первый рейтинг инновационных компаний Украины. FORBES. URL: <http://forbes.net.ua/magazine/forbes/1416757-spasti-budushchee-pervyj-rejting-innovacionnyh-kompanij-ukrainy#2>.
- Стан розвитку науки і техніки, результати наукової, науково-технічної, інноваційної діяльності, трансферу технологій за 2015 р.: аналітична довідка. URL: <http://mon.gov.ua/content/Діяльність/Наука/2-3-ad-kmu-2015.pdf>.
- Семиноженко В., Геєць В., Кваснюк Б. Стратегічні виклики XXI століття суспільству та економіці України. Економіка знань – модернізаційний проект України. 2007. 544 с.
- Шумпетер Й. Теорія економічного розвитку. Дослідження прибутків, капіталу, кредиту, відсотка та економічного циклу. 2011. С. 45.